

סו"ד שנה לגאון הסוד

70 שנה להסתלקות הגאון המקובל
רבי לוי יצחק שניאורסון, אביו של הרבי

סוד בתשרי – "ימים או עשור"

בפרשת כי תצא מדובר על פרטים שונים בענין נישואין וחיים משותפים של איש ואשה, כשאחת המלים החוזרת על עצמה בפרשה היא המלה "נערה".

בהקשר זה, נחזור רגע ל"נערה" הראשונה שבתורה, שהתורה מרחיבה בסיפור נישואיה. בפרשת חיי-שרה מתואר כיצד אברהם שלח את עבדו אליעזר למצוא נערה מתאימה ליצחק בנו. אליעזר ראה את רבקה וחשב שהיא המתאימה, והציע זאת לבני משפחתה. בני משפחתה של רבקה הסכימו לרעיון, אך ביקשו מאליעזר ארכה, באמרם: "תשב הנערה אתנו ימים או עשור, אחר תלך" (חיי שרה כד, נה).

הפירוש הפשוט במלה "ימים" – כך מפרש רש"י – הוא שנה. בני המשפחה ביקשו שרבקה תתעכב עוד "ימים", שנה הכוללת **שנים עשר חודש**, "או עשור", לכל הפחות **עשרה חודשים**; המטרה של המתנה זו היא לתת לה זמן "לפרנס את עצמה בתכשיטים", כדי שתוכל לבוא לנישואין מקושטת ומהודרת.

לפי הפשט, מתעוררות בענין זה כמה שאלות, כגון: (1) למה אמרו "ימים" – במקום לומר במפורש "שנה"? (2) מדוע הציעו דוקא את שתי האפשרויות של "ימים או עשור"? ועוד.

רבי לוי יצחק, כדרכו בקודש, רואה בפסוק זה רמז לתהליך כללי, שמתרחש בכל שנה מחדש. חג הסוכות הוא "זמן שמחתנו", זמן שבו הקב"ה ועם ישראל שמחים ביחד כמשוש חתן על כלה; ואכן, בחג זה נדרשים עם ישראל להיות מקושטים ומהודרים – המצוה היא בלקיחת אתרוג, שהוא "פרי עץ הדר".

אולם כמו שבנערה העומדת להינשא, היא צריכה זמן של הכנה כדי להכין את התכשיטים המהודרים – כך לעם ישראל נדרש זמן הכנה לפני הפאר וה"הדר" של חג הסוכות. ועל כך נאמר "תשב הנערה אתנו ימים או עשור":

(1) "ימים" – לשון רבים, כלומר: שני ימים (מיעוט רבים – שנים), והכוונה לשני ימי ראש השנה;

(2) "עשור" – יום הכפורים, שהוא העשירי לחודש, ונקרא בתורה בשם "עשור לחודש השביעי" (אמור כג, כז).

ובאמצע, בין "ימים" ל"עשור", יש לנו את –

(3) "או" – בגימטריא שבע, שבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים.

ומעניין: העובדה ששבעת הימים נרמזים דוקא במלה "או" (ולא במלה אחרת בגימטריא שבע) – גם היא מדויקת בתכלית. מתוך שבעת הימים שבין ראש השנה ליום הכפורים יש יום אחד יוצא דופן, והוא היום הראשון שבהם – צום גדליה. זהו איפוא שבתחילה באה האות א' – הרומזת ליום ה"בודד", המיוחד בהיותו "צום גדליה", ואחר כך באה האות ו' – המקבילה לששת הימים ה'רגילים' שלאחריו.

[כדאי לציין, כי פירוש זה לפיו המלה "ימים" מכוונת לשני הימים של ראש השנה, משתלב יפה עם הפירוש הפשוט של הפסוק – לפיו המלה "ימים" פירושה שנה שלימה. נראה את הדברים בלשונו של רבי לוי יצחק ('לקוטי לוי יצחק' – ליקוטים ואגרות, ע' לו בסופו):

"כי השני ימים דראש השנה הם על דרך כמו י"ב חדשים בכל השנה, כי החיות דכל י"ב חדשי השנה נמשך מהשני ימים דראש השנה, כידוע הטעם מה שראש השנה נקרא בשם 'ראש השנה' ולא 'תחלת השנה', היינו שהוא כמו הראש לכל השנה, שכשם שבהראש מלוכש כללות החיות הנמשך לכל הגוף, כמו כן בראש השנה נמשך חיות על כל השנה .. נמצא השני ימים דראש השנה הם כמו י"ב חדשי השנה".

לאחר ימי הדין, עשרת ימי תשובה הנרמזים במלים "ימים או עשור" – באה שמחת חג הסוכות ברוב פאר והדר, וסימנך: המלים "אחר תלך" ("תשב הנערה אתנו ימים או עשור, אחר תלך") הם בדיוק באותה גימטריא כמו המלים "פרי עץ הדר" (=659)!